

KOMENTÁŘ

k standardu plemena Moskevský strážní pes kapitoly **Zbarvení a Osrstění**

Schválen Komisí pro standardy Ruské kynologické federace 19.01.2012

Národní klub plemena moskevský strážní pes vyjadřuje hluboké uznání Marii Nikolajevně Sotské, kandidátce biologických věd, za konzultace, redigování a pomoc při vytvoření tohoto komentáře.

Standard znamená popis ideálního psa, jaký existuje jen v naší představě; ke skutečnému obrazu nás přiblíží jen rozhodčí v ringu.

Posudek rozhodčího je jedním z hlavních kritérií, který pomáhá chovatelům splnit úkol daný standardem plemena.

Standardem se rozumí výběr pro chov, a zbarvení srsti je jedním z nejdůležitějších dědičných znaků plemene.

Na samém začátku šlechtění plemena moskevský strážní pes, ještě ve fázi plemenné skupiny, byl kynologovy chovné stanice Krasnaja zvezda (Rudá hvězda), která plemeno vyšlechtila, zformulován popis typu žádoucího zbarvení. Autorem popisu byl roku **1958 A.P. Mazoverov**. Žadoucí barva je formulována jako strakatá s bílou, **rezavé s bílou - pláštěvé, skvrnitě bílé s rezavými nebo načernalými plotnami**.

Při křížení prováděném chovnou stanicí Krasnaja zvezda, v **období práce s plemennou skupinou**, se připouští zbarvení skvrnitě s černou maskou.

V roce 1985 se již ve standardu plemena objevily zformulované žádoucí limity bílého zbarvení. Tyto limity byly uvedeny jako **přednostní** „bílá hrud', límec, přední končetiny do výše lokte a zadní do bérce, špička ocasu“ - tzn. že od roku **1985** začali rozhodčí a chovatelé s **cíleným výběrem** podle těchto uvedených znaků.

Od roku **1982** standard plemene Moskevský strážní pes schválený autorem plemene - chovnou stanicí Krasnaja zvezda uvádí jako **jedině možné zbarvení srsti** - „**rezavé s bílou, skvrnitě bílé s rezavými nebo načernalými plotnami**“.

Počínaje rokem **1992** standard plemena moskevský strážní pes předepisuje považovat za vadu jakékoli zbarvení kromě skvrnitého včetně plavého s černou maskou.

Psi se zbarvením neodpovídajícím standardu (plaví s černou maskou), s nepravidelným umístěním a protažením pigmentových skvrn a bílé barvy - byli vyřazováni z chovu, ale „bílá hrud', límec, přední končetiny do výše lokte a zadní do bérce, špička ocasu“ zůstávaly ve standardu jako **přednostní**.

Od roku 1997 byly už znaky „bílá hrud', límec, přední končetiny k loktům a zadní k holeni, konec ocasu“ - uváděny jako **povinné**.

Trvalo tedy 12 let (1985 - 1997), než se uvedené plemenné znaky zbarvení srsti **upevnily**.

Platným standardem zbarvení je moskevský strážní pes definován jako rezavě skvrnitý s výčtem všech možných variant zbarvení - bílý s rezavými skvrnami a libovolným stupněm černé barvy. Toto zbarvení je podmíněno geny auau.

Výňatky z platného standardu plemena Moskevský strážní pes

Zbarvení:

Rezavé s bílou - pláštěvé, skvrnitě bílé s rezavou, rezavě-černé nebo černo-rezavé, sobolí; rezavý odstín ve zbarvení je povinný.

Povinná je bílá hrud', límec, přední končetiny do výše lokte a zadní do bérce, špička ocasu; upřednostňují se skvrny na bílém pozadí kteréhokoli z uvedených zbarvení, černé znaky kolem očí, tzv. brýle nebo monokly, černá barva na uších.

Žádoucí zbarvení je následující:

tmavá hlava díky černé masce, černé „brýle“ a uši, v kontrastu se světleji zbarveným tělem, s rezavými skvrnami, oddělenými od bílého zbarvení zřetelným sobolím ohraničením.

Nedostatky:

Jakákoli odchylka od výše uvedených charakteristik se považuje za vadu. Závažnost vady se posuzuje úměrně k její intenzitě.

Vady: (závažné nedostatky - hodnocení nejvýše „DOBŘE“)

Jakékoli zbarvení kromě takového, jaké je uvedeno ve standardu.

Bílá skvrna na uších, výrazná asymetrie „brýlí“, „brýle“ bez černého obkreslení, „brýle“ buď chybějí nebo je jednostranný „monokl“, „brýle“ nezakrývající vnitřní koutek oka.

Diskvalifikující vady:

Hnědá víčka a nosní houba (čenicích).

Modré nebo zelené oči, oči nestejně barvy.

Standard popisuje podrobně všechny složky zbarvení srsti moskevského strážního psa:

- ❖ stanoveno zbarvení - rezavě skvrnitě
- ❖ stanoveno základní pozadí - bílé s pigmentovými skvrnami
- ❖ stanovena barva pigmentových skvrn (ploch) - rezavá s černým okrajem (sobolí) - odstín rezavé a stupeň černé mohou být libovolné; stanovena je minimální lokalizace hranic bílého zbarvení - bílá hrud', límec, přední končetiny do výše lokte a zadní do bérce, konec ocasu
- ❖ stanoveny přednostní plemenné znaky - skvrna na bílém pozadí kteréhokoli z uvedených zbarvení, tmavé „brýle“, černá barva na uších
- ❖ popsáno ideální zbarvení - tmavá hlava díky černé masce (úplné nebo bez ní), černé „brýle“ a uši, v kontrastu se světleji zbarveným tělem, s rezavými skvrnami, oddělenými od bílého zbarvení zřetelným sobolím okrajem
- ❖ stanoven princip hodnocení **nedostatků** zbarvení:
 - **jakákoli odchylka** od výše uvedených charakteristik se považuje za vadu
 - **závažnost** vady se posuzuje **úměrně k její intenzitě**.

❖ vyjmenovány **vady** zbarvení (závažné vady - **hodnocení max. „dobře“**), **pes se nepřipouští k plemennému chovu** (Ustanovení Ruské kynologické federace o chovu plemena, bod 2 kapitola IV Požadavky Ruské kynologické federace na připuštění psů k plemennému chovu):

- jakékoli zbarvení kromě takového, jaké je uvedeno ve standardu,
- bílá skvrna na uších,
- výrazná asymetrie „brýlí“,
- „brýle“ bez černého obkreslení,
- „brýle“ buď chybějí nebo je jednostranný „monokl“,
- „brýle“ nezakrývající vnitřní koutek oka

Charakteru „skvrnitosti“ zbarvení moskevského strážního psa je třeba věnovat zvláštní pozornost.

Moskevský strážní pes je pes **strakatý, skvrnitý**, nikoli pes s bílými znaky.

Ve standardu zbarvení je popsán jako „rezavě strakatý, skvrnitý“. Nejvíce žádoucí je však zejména **skvrnitost**, vzhledem k tomu, že pro **skvrnité** zbarvení je charakteristické umístění bílých ploch na **pigmentovém** pozadí.

„**Skvrnitost**“ zbarvení moskevského strážního psa je podmíněna recesivními geny ss.

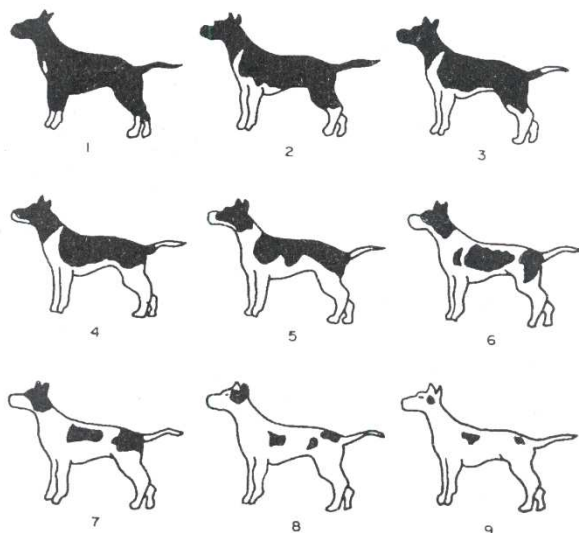
Standardem je přesně definováno **povinné minimální** bílého pozadí: bílá hrud', límec, přední končetiny do výše lokte a zadní do bérce, konec ocasu, plocha bílých nesmí být menší než 30 % a ne větší než 85 %.

Je nutno zvláště poznamenat, že ve zbarvení odpovídajícímu „irské skvrnitosti“ jsou přítomny bílé plotny nevelkých rozměrů na **pigmentovém pozadí** - takové zbarvení **NEODPOVÍDÁ** standardu moskevského strážního psa.

Dostí výstižnou charakteristiku variability bílého zbarvení podal R. Robinson (1982)

Schéma bodovací klasifikace výraznosti skvrnitého zbarvení psů (podle Robinsona 1982).

Na tomto obrázku R. Robinson uvádí schéma výraznosti skvrnitého zbarvení spolu s jeho zobrazením jako řady variant klasifikovaných podle desetistupňové škály: nula znamená, že bílé skvrna na tmavém pozadí chybějí, 10 stupňů - úplně bílé zbarvení. Toto schéma velmi dobře odráží zákonitosti vývoje bílé skvrnitosti.

Avšak, jak ukazuje další analýza skvrnitosti, ani tato škála není schopna plně odrážet charakteristickou různost daného znaku u celé rozmanitosti plemen.

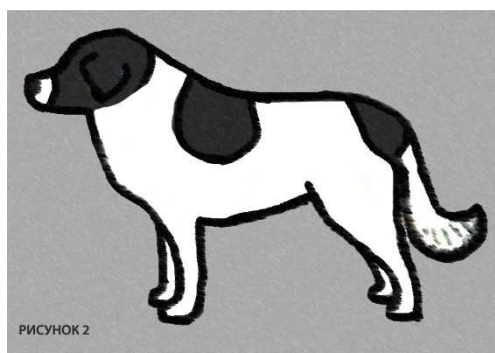
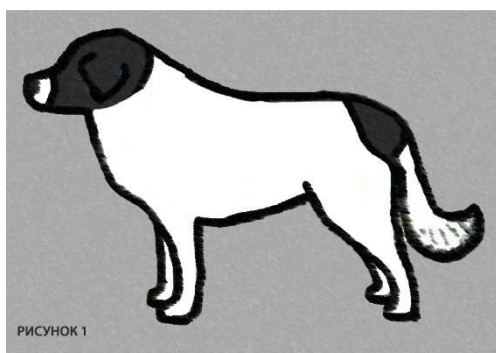
Nehledě na očividnou zákonitost v rozmístění depigmentace existuje i široká individuální nebo plemenná proměnlivost skvrnitého zbarvení.

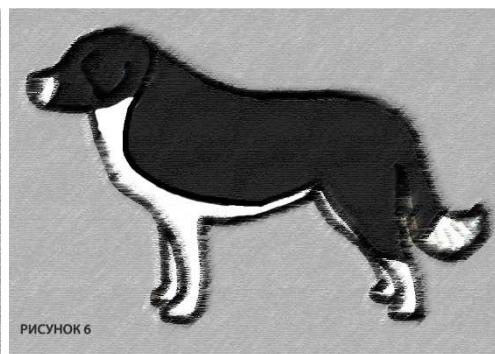
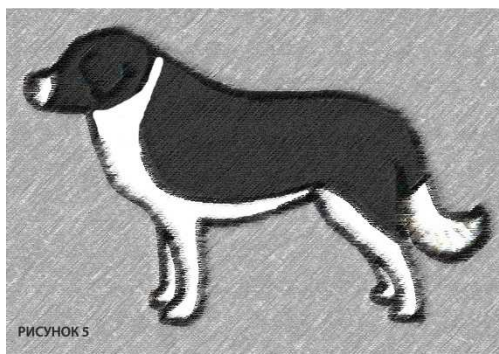
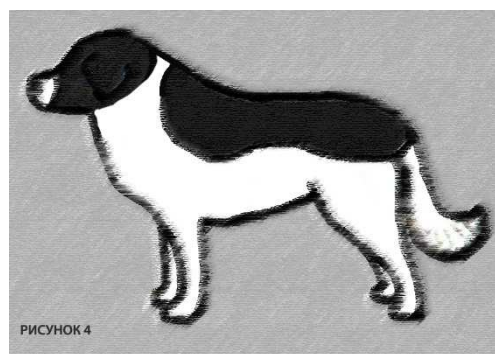
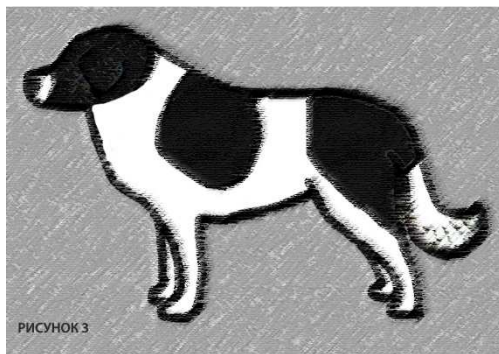
Pro moskevského strážního psa je tedy nejvíce žádoucí stupeň skvrnitosti odpovídající 3 - 7 stupňové klasifikaci podle Robinsonovy škály. Psi však přitom musejí mít barevnou hlavu a tlamu.

Takové rozmístění pigmentace zřetelně souvisí s formováním během výběru speciálního systému modifikátorových genů podmiňujících konkrétní vzor zbarvení.

U zbarvení, které odpovídá standardu moskevského strážního psa, mohou být pigmentové skvrny na bílém pozadí různé, podle umístění a velikosti jejich plochy. Můžeme stanovit následující skupiny možného rozmístění pigmentových skvrn na bílém pozadí:

- ❖ skvrna velké plochy - tzv. plášťové zbarvení pokrývající od zátylku nebo kohoutku psa hřbet, bedra, zadek, hrud' a půlku ocasu
- ❖ jednotlivé různě velké skvrny na těle, s povinným zbarvením hlavy
- ❖ může být zbarvená hlava a nevelká skvrna na kořeni ocasu.

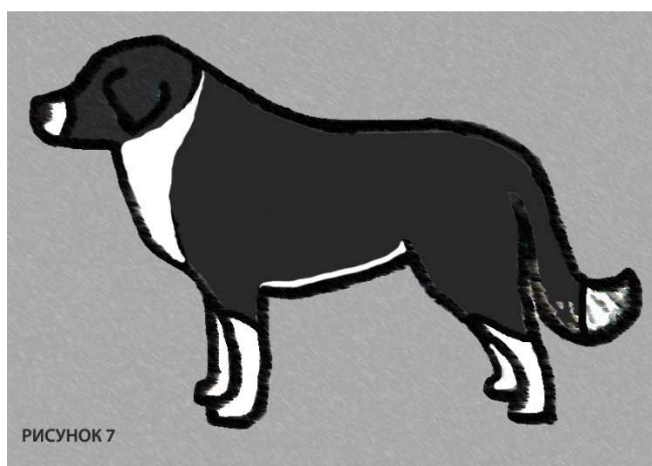

V souvislosti se silnou variabilitou bílého pozadí je také značná variabilita (od 30 % do 85 %) rozmístění pigmentových ploch, nemusí však být nutně symetrická, vždy je individuální.

Symetrie rozmístění pigmentových ploch je možno dosáhnout pouze výběrem.

Kromě toho je **možné** přerozdělení pigmentových ploch po těle a končetinách, s různým stupněm umístění za hranicí „bílého pozadí“, jaká je stanovena standardem.

U pláštového zbarvení je např. možné umístění pigmentové plochy (skvrny) na předloktí psa nebo zadní holeň. Takové umístění pigmentu však nesmí přesahovat 70 % celkové plochy těla psa.

Využití takových psů k chovu může v dalších generacích vést k dalšímu zmenšení bílých ploch, proto je nutné upozorňovat na to chovatele a mít tuto skutečnost na zřeteli při hodnocení na výstavě.

Pigmentace uvedená ve standardu - rezavá, rezavě černá, černá s rezavou, sobolí - stanovuje barvu pigmentových ploch (skvrn). Toto zbarvení je podmíněno geny auau.

Zbarvení těla musí být trochu světlejší než zbarvení na hlavě - hlava tak vizuálně zřetelně vyniká.

Standard obsahuje upozornění na **povinné „rezavé“** zbarvení na pigmentových plochách - „rezavý odstín zbarvení je povinný“.

Upozorňuje se na skutečnost, že pigmentové plochy mají sobolí odstín zbarvení, které může variovat od rezavých odstínů až k jasně červeným s černí (tmavě sobolí, až po černé nebo tmavé konečky pesíků). Odstín a intenzita rezavé barvy je stanoven celou řadou polygenetických faktorů. Stupeň tmavosti zbarvení se určuje podle délky tmavého konce chlupu. Tmavé zbarvení je značně variabilní, zejména na hlavě, ramenech a na hřbetě.

Kůže pod skvrnami a drobnými skvrnkami je pigmentována a má šedé zbarvení. S věkem u psů pigment zesiluje a každým rokem je zbarvení skvrn výraznější.

Podsada skvrn může být v závislosti na zbarvení od plavé do tmavě šedé barvy.

U rezavého zbarvení skvrn je podsada plavá, světle rezavá.

U sobolího (s černým odstínem) zbarvení skvrn může barva podsady v závislosti na intenzitě pigmentu kolísat od světle šedé k tmavě šedé.

U psů, kteří mají žádoucí zbarvení „s rezavými skvrnami, oddělenými od bílého zbarvení výraznými sobolími okraji“ má podsada zpravidla tmavě šedou barvu.

S dospíváním psů, kdy se zbarvení zvýrazňuje, se podsada může měnit od světle šedé k tmavě šedé.

Kropenatost (bílé plochy nejsou celistvé, ale kropenaté, mramorované), podmíněná genem T je jedním z plemenných znaků moskevského strážního psa a je na bílých plochách charakteristickou nedílnou součástí popisu zbarvení.

Kropenatost (mramorování) je možná na všech bílých plochách - na tlamě, končetinách, na těle.

Na bílém pozadí může být mramorování rezavé nebo černé; jeho barva závisí na nejbližší pigmentaci v okrasných chlupech.

Jestliže jsou plochy bílé bez zřetelně vyznačeného ohraničení tmavě sobolím zbarvením (bez černého obkreslení rezavých skvrn), pak bude rezavá i kropenatost. Při výrazném ohraničení tmavě sobolího zbarvení bude kropenatost černá.

S vývojovým zesilováním pigmentu bude zbarvení kropenatosti (mramorování) výraznější. Pokud u štěněte není zřetelná kropenatost, pak - ve věku kolem 2 let - bude jasná a zřetelná.

Je třeba věnovat pozornost tomu, že ve standardu není uvedena bílá lysina na hlavě. Je možná, není však povinná, poněvadž převážně černé zbarvení hlavy je ve standardu uvedeno jako žádoucí zbarvení.

Stále častěji se vyskytuje zbarvení hlavy téměř úplně černé, s nevelkou bílou kropenatou skvrnou kolem nosní houby (čenicu).

Spolu s dospíváním psa se zesiluje kropenatost (mramorování) a tmavě zbarvená část hlavy vizuálně splývá s mramorováním na tlamě.

U štěnat, protokolovaných ve věku 45 dnů, majících nevelkou bílou lysinku, se pigmentové skvrny („brýle“) při dospívání rozšiřují a splývají, tzn., že lysina mizí a hlava se jeví jako téměř úplně černá.

Tato skutečnost je ve standardu zmíněna a popsána jako žádoucí zbarvení.

Důležitou složkou zbarvení hlavy jsou tmavé „brýle“.

Čím větší jsou černé skvrny ve tvaru brýlí, tím je to pro plemeno více žádoucí. Kromě toho je žádoucí, aby byly „brýle“ pokud možno co nejvíc symetrické.

Asymetrie se v umístění „brýlí“ projevuje v různé míře, kdy stupeň výraznosti asymetrie hraje velmi významnou roli.

Standard definuje jako vady (hodnocení **max. „DOBŘE“**) následující projevy asymetrie skvrn ve tvaru brýlí:

- ❖ výrazná asymetrie „brýlí“,
- ❖ „brýle“ bez černého obkreslení,
- ❖ „brýle“ buď chybějí, nebo je jednostranný „monokl“,
- ❖ „brýle“ nezakrývající vnitřní koutek oka.

Výrazná asymetrie v umístění skvrn ve tvaru brýlí je zřetelným dědičným znakem, a zejména z tohoto důvodu se ve standardu definuje jako vada.

Výrazná asymetrie skvrn ve tvaru brýlí zpravidla souvisí s velkou bílou lysinou.

Zbarvení srsti je jedním z důležitých dědičných znaků, podle něhož se postupuje při výběru pro chov plemene.

Psi, kteří mají vysokou intenzitu zbarvení srsti, duhové bělmo, pigmentaci kůže a sliznic - jsou nejen krásní, ale vynikají i lepším nervovým systémem a vyrovnanější psychikou.

Formulace ve standardu

Osrstění:

Srst je bohatá, hustá, dlouhá, s dobře vyvinutou podsadou a rovnými pesíky.

Na hlavě a na přední straně končetin je srst kratší.

U psů (samců) jsou více vyvinuty okrasné chlupy, které jsou vidět na krku v podobě hřívy a za ušima, na zadní straně předních a zadních nohou a na ocase; ocas stejnoměrně splývá.

Je tolerována lehce zvlněná srst na hřbetu, zádi a na předloktí.

Vady: (závažné nedostatky - hodnocení nejvýše „DOBŘE“)

Kudrnaté chlupy, vlnitá srst na těle, příliš krátká srst a chybějící okrasné chlupy (závěsy).

KOMENTÁŘ

Struktura srsti moskevského strážního psa je jedním z důležitých plemenných znaků, který má praktický význam pro držení psa a ve výběru pro chov.

Kvalita a struktura srsti moskevského strážního psa musí zabezpečit možnost stálého pobytu psa venku při nejrůznějších klimatických podmínkách a za každého počasí sloužit jako spolehlivá termoizolace, a to i za podmínek velmi krutých zim.

Chceme zvláště zdůraznit, že převážná část populace moskevských strážních psů je využívána v souladu se svým přímým určením - ochrana území (jak soukromými majiteli, tak organizacemi), a výstav se zúčastňuje velké množství psů chovaných venku. Jsou ale také psi chováni v bytových podmínkách. Ti mají zpravidla nedostatečně vyvinutou podsadu, ovšem okrasné chlupy (závěsy) musejí být povinně výrazné.

Podle typu srsti stanovuje standard moskevského strážního psa jako dlouhosrstého psa s hustou srstí a dobře vyvinutou podsadou.

Srst moskevského strážního psa má dvojí strukturu, sestává z hrubých, delších, těsně přiléhajících pesíků a husté, jemné dosti dlouhé podsady.

Pesíky pokrývají podsadu na krku, kohoutku, hřbetu, bedrech a zadku. Pokud je podsada delší než pesíky, vypadá pes jako „chlupatý“ („chundelatý“). V takovém případě pesíky nechrání podsadu před nasákavostí, nezabezpečují správné provětrání srsti, spolehlivou tepelnou izolaci; srst tak může promokat a namrzat.

Na hrudníku a břichu se připouští délka pesíků stejná jako délka podsady.

Na celém těle musejí být pesíky rovné.

Lehké „zvlnění“ se podle standardu může vyskytovat jen v oblasti kříže, zadku a beder.

Kudrnaté pesíky, tzv. zkroucené chlupy nebo chomáče v oblasti kříže, zadku a beder musí být obsaženy v popisu a je nutno brát je v úvahu při hodnocení, vzhledem k tomu, že jejich výskyt svědčí o tom, že pesíkové chlupy nejsou dostatečně tuhé, a jak bylo řečeno výše, neplní svou funkci, co se týká ochrany podsady.

Na hlavě, po okrajích uší, na přední straně končetin srst těsně přiléhá, je krátká a jemnější než na těle.

Okrasné chlupy jsou dobře vyvinuté a tvoří hřívu kolem krku, třásně lemující uši, třásně na spodní linii hrudi a břicha, praporce na zadní části předních končetin a na zadních končetinách k nártům.

Na zadních částech beder jsou pesíky a podsada vyvinuty silněji co do délky a tvoří husté „kalhoty“.

Dobře vyvinutá je srst na ocase, pesíky jsou dlouhé a rovné, ocas musí být po celé délce rovnoměrně spuštěný.

U psů (samců) je osrstění vyvinuto více než u fen, což je jedním ze znaků jasné definice pohlavního výrazu, ve srovnání s fenami jsou psi sugestivnější a výraznější.

Osrstění moskevského strážního psa je plně zformováno v 1 - 1,5 roce, po druhém plnohodnotném línání.

Moskevský strážní pes je podle ročního období obvykle „oblečen“ nebo „vysvlečen“ - a na tom velmi závisí celkový vzhled psa - jestli je „výstavní“ nebo „nevýstavní“. V období línání nevypadá pes tak skvěle a „parádně“ jako obvykle, navíc je i méně objemný.

V každém případě - na výstavě nebo při expertíze je třeba stanovit stav osrstění, strukturu pesíků, stav podsady, stupeň obrostlosti.

Dokonce i při línání psa může rozhodčí stanovit - nakolik jsou u psa vyvinuté nebo nevyvinuté okrasné chlupy, poněvadž třásně na uších, hřívě, hrudi, ve spodní části břicha a zadní straně končetin línají později než podsada.

Srst psa v ringu musí působit přirozeně. Cílem přípravy moskevského strážního psa na výstavu není změnit přirozený vzhled psa, cílem přípravy je pouze zvýraznit jeho krásu. Pes na výstavě musí být upravený - čistý a srst rozčesaná.

Správná srst moskevského strážního psa má schopnost samočištění, proto nepotřebuje použití speciálních kosmetických prostředků k dosažení „výstavního“ vzhledu. Psi, u nichž byly použity kosmetické přípravky a procedury za účelem zvětšení objemu osrstění, a rovněž psi s podstřížením nejsou vítáni.

Nutno poznamenat, že se na výstavách dosud objevují psi, kteří strukturou a typem srsti neodpovídají standardu. Jsou to psi krátkosrstí s nevyvinutými okrasnými chlupy, v jejichž genotypu jsou znaky výchozích plemen - krátkosrstých bernardýnů a krátkosrstých kavkazských ovčáků.

Dlouhosrstost a krátkosrstost se dědí jako kvalitativní znaky. Podle typu dědičnosti **krátká srst dominuje nad srstí dlouhou**. Rozhodčí moskevského strážního psa proto musejí povinně v popisech posuzovat stupeň zřetelnosti znaků srsti jako faktor, který přímo ovlivňuje výběr v chovu.

Markantnost nedostatku je definována stupněm odchylky od odpovídajících požadavků standardu.

Pes, jehož exteriér vykazuje vady (závažné vady) stanovené standardem: kudrnaté chlupy, vlnitá srst na těle, příliš krátká srst a chybějící okrasné chlupy (závěsy) je na výstavě hodnocen maximálně stupněm „dobře“.

Prezident Národního klubu plemena moskevský strážní pes

E. V. Golovinová